

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΚΑΙ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΤΗΣ ΑΓΙΑΣ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΣΥΝΟΔΟΥ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ

Τὸ κείμενον ἔχει συμφωνηθῆ ὑπὸ τῶν μετασχόντων τῆς Συνάξεως τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, Σαμπεζύ-Γενεύη, 21-28 Ἰανουαρίου 2016 (πλὴν τῶν Ἀντιπροσώπων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ἀντιοχείας). Δημοσιεύεται συμφώνως πρὸς τὰς ἀποφάσεις τῆς Συνάξεως τῶν Προκαθημένων.

Ἄρθρον 1-Εἰσαγωγή

Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος, τῇ χάριτι τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἀποτελεῖ αὐθεντικὴν ἔκφρασιν τῆς κανονικῆς παραδόσεως καὶ τῆς διαχρονικῆς ἐκκλησιαστικῆς πράξεως διὰ τὴν λειτουργίαν τοῦ συνοδικοῦ συστήματος ἐν τῇ μιᾷ, ἁγίᾳ, καθολικῇ καὶ ἀποστολικῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ συγκαλεῖται ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, συμφρονούντων καὶ τῶν Μακαριωτάτων Προκαθημένων πασῶν τῶν ὑπὸ πάντων ἀνεγνωρισμένων κατὰ τόπους αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, συγκροτεῖται δέ ὑπὸ τῶν ὀρισθέντων μελῶν τῶν ἀντιπροσωπειῶν αὐτῶν.

Ἄρθρον 2-Σύγκλησις τῆς Συνόδου

Ἡ σύγκλησις τῆς Συνόδου ἐξαγγέλλεται διὰ τῶν καθιερωμένων Πατριαρχικῶν Γραμμάτων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου πρὸς πάντας τοὺς Προκαθημένους τῶν κατὰ τόπους αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν, διὰ τῶν ὁποίων:

1. ἀναγγέλλεται ἡ περάτωσις τῆς πανορθόξως ἀποφασισθείσης προσυνοδικῆς προετοιμασίας τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς Συνόδου,
2. ὀρίζεται ὁ χρόνος καὶ ὁ τόπος συνελεύσεως τῆς Συνόδου, τῇ συναινέσει τῶν Μακαριωτάτων Προκαθημένων πασῶν τῶν κατὰ τόπους αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, καὶ
3. καλεῖ τὰς κατὰ τόπους αὐτοκεφάλους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας νά ὀρίσουν, κατὰ τὰ πανορθόξως συμπεφωνημένα εἰς τὰς *Ἱεράς Συνάξεις* τῶν Μακαριωτάτων Προκαθημένων, τοὺς ἐκπροσώπους αὐτῶν εἰς τὴν Σύνοδον.

Ἄρθρον 3-Συγκρότησις τῆς Συνόδου

Μέλη τῆς Συνόδου εἶναι οἱ ὑφ' ἐκάστης αὐτοκεφάλου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ὀριζόμενοι ἀρχιερεῖς ὡς ἐκπρόσωποι αὐτῆς,

1. ὁ ἀριθμὸς τῶν μελῶν καθωρίσθη ὑπὸ τῆς Ἱεράς Συνάξεως τῶν Προκαθημένων πασῶν τῶν κατὰ τόπους αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν (Φανάριον, Μάρτιος 2014),
2. αἱ ἀντιπροσωπεῖαι δύνανται νά συνοδεύωνται καὶ ὑπὸ εἰδικῶν συμβούλων, κληρικῶν, μοναχῶν ἢ λαϊκῶν, ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν δέν δύναται κατὰ κανόνα νά ὑπερβαίνη τὰ ἕξ (6) μέλη. Καλοῦνται ἐπίσης καὶ τρία βοηθητικὰ στελέχη (stewards) ἐξ ἐκάστης αὐτοκεφάλου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

3. οί ειδικοί σύμβουλοι δύνανται νά παρίστανται εἰς τὰς συνεδρίας τῆς Ὀλομελείας τῆς Συνόδου, χωρὶς ὅμως δικαίωμα λόγου ἢ ψήφου, ἐνῶ ὀφείλουν νά ἐπικουροῦν τό ἔργον τῆς *Γραμματείας τῆς Συνόδου* ἢ τῶν *Συνοδικῶν Ἐπιτροπῶν* μετὰ δικαιώματος λόγου καί νά ἀσκοῦν τὰ ἀνατιθέμενα εἰς αὐτούς εἰδικά καθήκοντα.
4. ἕκαστος τῶν Προκαθημένων δύνανται νά ἔχη παρ' ἑαυτῷ ἓν ἢ δύο, εἰ δυνατόν, ἐκ τῶν ἀρχιερατικῶν μελῶν τῆς ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ κατὰ τήν διάρκειαν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου. Ὁ Πρόεδρος, λόγῳ τῶν ἠύξημένων ὑποχρεώσεων αὐτοῦ, δύνανται νά ἔχη παρ' ἑαυτῷ δύο τοιαῦτα μέλη καί ἓνα γραμματέα. Πάντες οἱ σύμβουλοι κάθηνται ὀπισθεν τῶν Προκαθημένων, καί
5. ἐν ἣ περιπτώσει Προκαθήμενος Ἐκκλησίας τινός ἀδυνατεῖ νά παραστῆ εἰς τὰς ἐργασίας τῆς Συνόδου ἢ εἷς τινά τῶν συνεδριῶν αὐτῆς, ὀρίζεται ἀντιπρόσωπος αὐτοῦ, κατὰ τὰ ἐν ἐκάστη Ἐκκλησίᾳ ἰσχύοντα, ὅστις καί καταλαμβάνει τήν θέσιν αὐτοῦ.

Ἄρθρον 4- Προεδρία τῆς Συνόδου

Ἡ προεδρία τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου ἀσκεῖται:

1. ὑπό τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου. Οἱ Προκαθήμενοι τῶν ἄλλων κατὰ τόπους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν παρακάθηνται ἐκατέρωθεν, κατὰ τήν τάξιν τῶν Ἱερῶν Διπτύχων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου.
2. τὰ μέλη τῶν ἀντιπροσωπειῶν τῶν κατὰ τόπους Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν κατατάσσονται, κατὰ τήν τάξιν τῶν Ἱερῶν Διπτύχων, εἰς τήν καθορισθεῖσαν οἰκείαν θέσιν ἐν τῷ ἱερῷ χώρῳ τῶν συνεδριῶν, εἰς τήν συνάφειαν τῆς ὁποίας τοποθετοῦνται καί οἱ ειδικοί σύμβουλοι ἐκάστης ἀντιπροσωπείας πρὸς διευκόλυνσιν τῆς συνεργασίας αὐτῶν.

Ἄρθρον 5- Ἀρμοδιότητες τοῦ Προέδρου

Ὁ Πρόεδρος τῆς Συνόδου :

1. κηρύσσει τήν ἔναρξιν καί τήν λήξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου,
2. συνεργάζεται μετὰ τῶν Προκαθημένων τῶν αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν διὰ τόν προγραμματισμόν τῶν ἐργασιῶν ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς Συνόδου, ὡς ἐπίσης καί διὰ τήν ἄμεσον ἀντιμετώπισιν οἰουδήποτε ζητήματος εἰς τήν διαδικασίαν ἢ εἰς τήν λειτουργίαν αὐτῆς,
3. ἐγκρίνει τό πρόγραμμα τῆς λατρευτικῆς ζωῆς τῶν μελῶν τῆς Συνόδου,
4. διευθύνει τὰς διεξαγομένας συζητήσεις εἰς ἐκάστην συνεδρίαν μετὰ συντόμων κατὰ περίπτωσιν σχολίων διὰ τόν πληρέστερον συντονισμόν αὐτῶν πρὸς τήν ἀποστολήν τῆς Συνόδου,
5. δίδει τόν λόγον εἰς τὰ μέλη τῆς Συνόδου καί ἐγγυᾶται τήν πιστήν τήρησιν καί τήν ὀρθήν ἐφαρμογήν τῶν ἀρχῶν τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ διὰ τήν εὐρυθμον καί κατὰ κανόνα ἐκκλησιαστικόν πορείαν τῶν ἐργασιῶν,
6. συντονίζει τό ἔργον τῆς Πανορθόδοξου Γραμματείας τῆς Συνόδου.

Ἄρθρον 6- Γραμματεία τῆς Συνόδου

Ἡ Γραμματεία τῆς Συνόδου εἶναι πανορθόδοξος καί πολυμελής, ἥτοι:

1. συγκροτεῖται ἐξ ἑνός ἀρχιερέως ἐξ ἐκάστης ἀντιπροσωπείας, ὡς ἐπίσης καί ἀπό τόν

Γραμματέα επί τῆς προπαρασκευῆς τῆς Ἁγίας καί Μεγάλῃς Συνόδου, ὁ ὁποῖος ἐπιμελεῖται τοῦ ἔργου τῆς Πανορθοδόξου Γραμματείας, καί

2. τὰ μέλη τῆς Γραμματείας ἐπικουροῦνται εἰς τό ἔργον αὐτῶν καί ὑπό καταλλήλων συμβούλων, κληρικῶν, μοναχῶν ἢ λαϊκῶν, οἱ ὁποῖοι ἐπιλέγονται ἐκ τῶν συμβούλων τῶν ἀντιπροσωπειῶν τῶν κατὰ τόπους Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καί ὀφείλουν νά ὑποστηρίζουν τό εὐρύτατον καί πολύπτυχον ἔργον τῆς Πανορθοδόξου Γραμματείας. Ὁ ἀριθμός τῶν συμβούλων αὐτῶν δέν δύναται νά ὑπερβαίῃ τούς δύο ἐξ ἐκάστης ἀντιπροσωπείας.

Ἄρθρον 7- Ἀρμοδιότητες τῆς Γραμματείας

Αἱ ἀρμοδιότητες τῆς Γραμματείας τῆς Συνόδου ἀφοροῦν:

1. εἰς τήν συγκρότησιν τῶν φακέλων τοῦ σχετικοῦ ὑλικοῦ τῆς προπαρασκευαστικῆς διαδικασίας διά τήν προετοιμασίαν τῶν κειμένων ἐπί τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς Συνόδου εἰς τὰς καθιερωμένας γλώσσας τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς,
2. εἰς τήν εὐθύνην διά τήν τήρησιν τῶν *Πρακτικῶν* τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου,
3. εἰς τήν ὑποστήριξιν τοῦ ἔργου τῆς *Ὀλομελείας* καί τῶν *Ἐπιτροπῶν τῆς Συνόδου*,
4. εἰς τήν διασφάλισιν τῆς ὀρθῆς λειτουργίας τοῦ συστήματος *ταυτοχρόνου διερμηνείας* τῶν συζητήσεων τῆς Συνόδου εἰς τὰς ἐπισήμους γλώσσας,
5. εἰς τήν συγκρότησιν *Εἰδικῶν Ἐπιτροπῶν* τόσον διά τήν σύνταξιν τῶν *Ἀνακοινωθέντων* πρὸς ἄμεσον ἐνημέρωσιν τῆς κοινῆς γνώμης περί τῆς πορείας τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου, ὅσον καί διά τήν προετοιμασίαν τοῦ *Μηνύματος* αὐτῆς,
6. εἰς τήν κατάλληλον πληροφόρησιν τῶν παρισταμένων *Παρατηρητῶν* τῶν ἄλλων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν ἢ Ὁμολογιῶν διά τῆς ἐπιδόσεως τῶν σχετικῶν φακέλων ἐπί τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς Συνόδου, καί
7. εἰς τήν ἄμεσον ἀντιμετώπισιν παντός ἄλλου ἀπροβλέπτου *πραγματικοῦ ἢ διαδικαστικοῦ* ζητήματος.

Ἄρθρον 8- Ἐργασίαι τῆς Συνόδου

Αἱ ἐργασίαι τῆς Συνόδου ἄρχονται καί κατακλείονται διά πανορθοδόξου *θείας Λειτουργίας*, εἰς τήν ὁποίαν προΐσταται ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης καί μετέχουν πάντες οἱ Προκαθήμενοι τῶν αυτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἢ οἱ ἐκπρόσωποι αὐτῶν, κατὰ τήν τάξιν τῶν ἱερῶν Διπτύχων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου,

1. διεξάγονται ἐν Ὀλομελείᾳ ἢ καί εἰς Συνοδικὰς Ἐπιτροπὰς, συμφώνως πρὸς τό ἐκπονηθέν πρόγραμμα ἐργασιῶν ἐπί τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως, τὰ κείμενα τῶν ὁποίων ἔτυχον τῆς ὁμοφώνου ἐγκρίσεως Προσυνοδικῶν Πανορθοδόξων Διασκέψεων καί Συνάξεων τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων αυτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν,
2. δέν εἶναι δυνατόν νά εἰσαχθοῦν εἰς τήν Σύνοδον πρὸς συζήτησιν τὰ μή ὁμοφώνως ἐγκριθέντα ὑπό τῶν Προσυνοδικῶν Πανορθοδόξων Διασκέψεων ἢ τῶν Συνάξεων τῶν Προκαθημένων ἢ νέα θέματα, ἐκτός ἀπό τό τελικόν *Μήνυμα* τῆς Συνόδου, τό ὁποῖον θά προετοιμασθῇ ἐν σχεδίῳ ὑπό Πανορθοδόξου Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς μίαν ἐβδομάδα πρό τῆς συγκλήσεως αὐτῆς, τῇ ἐγκρίσει τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, καί
3. Ἐκτός τῆς ἐνάρξεως καί τῆς λήξεως τῆς Συνόδου, πᾶσαι αἱ ἄλλαι συνεδρίαί διεξάγονται κεκλεισμένων τῶν θυρῶν.

Ἄρθρον 9- Διεξαγωγή τῶν συζητήσεων

1. Αί συζητήσεις διεξάγονται εις τὰς ἐπισημοὺς γλώσσας τῆς Συνόδου, ἤτοι τὴν ἑλληνικὴν, τὴν ρωσικὴν, τὴν γαλλικὴν καὶ τὴν ἀγγλικὴν γλῶσσαν, ὡς ἐπίσης καὶ εις τὴν ἀραβικὴν, ὡς γλῶσσαν ἐργασίας, καλύπτονται δὲ ὑπὸ συστήματος ταυτοχρόνου διερμηνείας.
2. Τὰ θέματα συζητοῦνται κατὰ τὴν σειρὰν αὐτῶν εις τὴν ἡμερησίαν διάταξιν τῆς Συνόδου, αἱ δὲ συζητήσεις περιορίζονται αὐστηρῶς εις μόνον τὸ ὀριζόμενον διὰ τὴν συγκεκριμένην συνεδρίαν θέμα.
3. Ἀπαγορεύεται οἰαδήποτε ἐκτὸς θέματος παρέμβασις, ἀφαιρουμένου τοῦ λόγου ἐκ τοῦ ὀμιλοῦντος, ἐκτὸς ἐὰν αὐτὴ ἀναφέρεται ἠτιολογημένως εις *διαδικαστικόν ἢ προσωπικόν* ζήτημα, διὸ καί, ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, ὁ ζητῶν τὸν λόγον ὀφείλει νὰ ἀναγράφη τὴν παραβιαζομένην διάταξιν τοῦ Κανονισμοῦ.

Ἄρθρον 10- Συμμετοχὴ τῶν μελῶν εις τὰς συζητήσεις

Ὁ λόγος εις τὰς ἐργασίας τῆς Συνόδου εἶναι ἐλεύθερος, ἀλλ' ὅμως οὐδεὶς δύναται νὰ ὀμιλήσῃ πρὶν ἢ ζητήσῃ καὶ λάβῃ τὴν ἔγκρισιν τοῦ Προέδρου τῆς Συνόδου.

1. Ἡ ὑπὸ τινος τῶν μελῶν τῆς Συνόδου δήλωσις τῆς ἐπιθυμίας διὰ τὴν συμμετοχὴν εις τὴν συζήτησιν τοῦ θέματος γίνεται διὰ ἐπιδόσεως γραπτοῦ σημειώματος πρὸς τὸ ἀρμόδιον μέλος τῆς Γραμματείας τῆς Συνόδου, τὸ ὁποῖον τηρεῖ τὸν κατάλογον προτεραιότητος τῶν δηλωσάντων ἐπιθυμίαν νὰ ὀμιλήσῃ καὶ τὸν παραδίδει εις τὸν Πρόεδρον τῆς Συνόδου.
2. Ἡ χρονικὴ διάρκεια τῆς παρεμβάσεως τοῦ ὀμιλητοῦ εις τὴν συζήτησιν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ δέκα (10´) λεπτά τῆς ὥρας, εις δὲ τὴν τυχόν δευτερολογίαν, ἂν ζητηθῶν ἐξηγήσεις ἢ ἂν κριθῇ ὅτι εἶναι ἀναγκαία ἢ χρήσιμος ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Συνόδου, δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὰ πέντε (5´) λεπτά τῆς ὥρας. Οἱ Προκαθήμενοι τῶν αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἔχουν εις τὴν διάθεσίν των διπλάσιον χρόνον ἀγορεύσεως.
3. Δὲν ἐπιτρέπονται ἄσχετοι διαλογικαὶ ἀντιπαραθέσεις ἢ προσωπικαὶ διενέξεις μεταξύ τῶν μελῶν τῆς Συνόδου, διότι εἶναι ὄχι μόνον ξένα, ἀλλὰ καὶ ἀντίθετοι πρὸς τὴν ἀποστολὴν αὐτῆς.

Ἄρθρον 11-Τροπολογίαι εις τὰ κείμενα

Αἱ κατὰ τὰς συζητήσεις ἐκάστου θέματος διατυπούμεναι προτάσεις τροπολογιῶν, διορθώσεων ἢ προσθηκῶν εις τὰ ὁμοφώνως ἐγκριθέντα κείμενα ὑπὸ Προσυνοδικῶν Πανορθοδόξων Διασκεψέων καὶ τῶν Συνάξεων τῶν Προκαθημένων ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως, ὡς ἐπίσης καὶ τὸ Μήνυμα τῆς Συνόδου,

1. ὑποβάλλονται εις τὴν Γραμματείαν τῆς Συνόδου διὰ νὰ παρουσιασθῶν ὑπὸ τοῦ Προέδρου εις τὴν Ὀλομέλειαν τῆς Συνόδου, ὑπὸ τῶν ἀντιπροσωπειῶν τῶν αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ νὰ καταστῇ ἐπίσημος συνοδικὴ ἀπόφασις, καὶ
2. ἡ ἔγκρισις τῶν τροπολογιῶν, μετὰ τὴν ὀλοκλήρωσιν τῆς συζητήσεως αὐτῶν, ἐκφράζεται, κατὰ τὰ πανορθοδόξως καθιερωμένα, διὰ τῆς ἀρχῆς τῆς ὁμοφωνίας τῶν ἀντιπροσωπειῶν πασῶν τῶν αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν. Τοῦτο σημαίνει ὅτι αἱ μὴ ὁμοφώνως ἀποδεκταὶ γενόμεναι τροπολογίαι δὲν ἐγκρίνονται.

Ἄρθρον 12- Ψηφοφορία καὶ ἔγκρισις τῶν κειμένων

Ἡ ψηφοφορία ἐπὶ τῶν συζητηθέντων καὶ ἀναθεωρηθέντων ὑπὸ τῆς Συνόδου κειμένων ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως,

1. συνδέεται πρὸς τὰς αὐτοκεφάλους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας καὶ ὄχι πρὸς τὰ καθ' ἕκαστον μέλη τῶν ἐν τῇ Συνόδῳ ἀντιπροσωπειῶν αὐτῶν, συμφώνως πρὸς τὴν ὁμόφωνον σχετικὴν ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνάξεως τῶν Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν,
2. ἢ κατὰ Ἐκκλησίας καὶ ὄχι κατὰ τὰ μέλη αὐτῶν ψήφισις ἐν τῇ Συνόδῳ τῶν κειμένων δὲν ἀποκλείει τὴν ἀρνητικὴν θέσιν ἑνὸς ἢ καὶ πλειόνων ἀρχιερέων μιᾶς ἀντιπροσωπείας αὐτοκεφάλου τινὸς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας ἐπὶ τῶν γενομένων τροπολογιῶν ἢ καὶ ἐπὶ ἑνὸς κειμένου γενικώτερον, ἢ διαφωνία τῶν ὁποίων καταχωρίζεται εἰς τὰ Πρακτικά τῆς Συνόδου, καὶ
3. ἢ ἀξιολόγησις τῶν διαφωνιῶν αὐτῶν *εἶναι πλέον ἐσωτερικὸν ζήτημα* τῆς εἰς ἣν ἀνήκουν αὐτοκεφάλου Ἐκκλησίας, ἢ ὁποία δύναται νὰ ὑποστηρίξη τὴν θετικὴν ψήφον αὐτῆς ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἀρχῆς τῆς ἐσωτερικῆς πλειονοψηφίας, ἐκφράζεται δὲ ὑπὸ τοῦ Προκαθημένου αὐτῆς, διό καὶ δέον ὅπως προβλεφθῇ εἰς αὐτὴν ὁ ἀναγκαῖος χῶρος καὶ χρόνος δι' ἐσωτερικὴν συζήτησιν ἐπ' αὐτοῦ.

Ἄρθρον 13- Ἀποδοχὴ καὶ ὑπογραφή τῶν κειμένων

Τὰ ὁμοφώνως ἀποδεκτὰ γενόμενα κείμενα ἐπὶ τῶν θεμάτων τῆς ἡμερησίας διατάξεως τῆς Συνόδου ἐκδίδονται εἰς τὰς τέσσαρας ἐπισήμους γλώσσας καὶ ἔχουν τὸ αὐτὸ κύρος:

1. μονογραφοῦνται ὑπὸ πάντων τῶν Προκαθημένων τῶν αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν εἰς πάσας τὰς σελίδας αὐτῶν καὶ εἰς πάσας τὰς ἐπισήμους γλώσσας τῆς Συνόδου, ὑπογράφονται δὲ ἐν τέλει ὑπὸ τοῦ Προέδρου καὶ πάντων τῶν μελῶν τῆς Συνόδου.
2. αἱ ὑπογραφεῖσαι συνοδικαὶ ἀποφάσεις, ὡς καὶ τὸ *Μήνυμα* τῆς Ἁγίας καὶ Μεγάλης Συνόδου, ἀποστέλλονται διὰ Πατριαρχικῶν Γραμμάτων τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου εἰς τοὺς Προκαθημένους τῶν αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, οἵτινες καὶ κοινοποιοῦν αὐτὰ εἰς τὰς Ἐκκλησίας αὐτῶν ἀντιστοίχως, ἔχουν δὲ πανορθόδοξον κύρος.

Ἄρθρον 14- Συμμετοχὴ Παρατηρητῶν

Παρατηρηταί ἄλλων χριστιανικῶν Ἐκκλησιῶν ἢ Ὁμολογιῶν, ὡς ἐπίσης στελέχη ἄλλων χριστιανικῶν ὀργανώσεων, παρίστανται εἰς τὴν ἔναρξιν καὶ τὴν λήξιν τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου, ἄνευ δικαιώματος λόγου ἢ ψήφου.

Ἄρθρον 15- Δημοσίευσις τῶν Πρακτικῶν

Τὰ *Πρακτικά* τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνόδου θὰ ἀπομαγνητοφωνηθοῦν καὶ θὰ τύχουν τῆς καθιερωμένης ἐπεξεργασίας, τῇ μερίμνῃ τῆς ἐπὶ τῶν *Πρακτικῶν* εἰδικῆς Πανορθόδοξου Ἐπιτροπῆς τῆς Γραμματείας τῆς Συνόδου, ὀρισθείσης τῇ ἀποφάσει τῶν Προκαθημένων πασῶν τῶν αὐτοκεφάλων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, διὰ νὰ δημοσιευθοῦν εἰς τὰς ἐπισήμους γλώσσας καὶ νὰ ἀποσταλοῦν εἰς πάσας τὰς αὐτοκεφάλους Ὁρθοδόξους Ἐκκλησίας.

Ἄρθρον 16- Μέσα Ἐνημερώσεως

1. Τῇ ἀποφάσει τοῦ Προέδρου καὶ τῇ συναινέσει τῶν ἄλλων Προκαθημένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν συγκροτεῖται μία δεκατετραμελὴς Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ, δι' ἑνὸς μέλους ἐξ ἑκάστης αὐτοκεφάλου Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐπικουρουμένη ὑπὸ καταλλήλων εἰδικῶν συμβούλων, διὰ τὴν τακτικὴν ἐνημέρωσιν τῶν Μέσων Μαζικῆς Ἐνημερώσεως περὶ τῆς πορείας τῆς Συνόδου, καὶ
2. Οἱ δεόντως διαπεπιστευμένοι δημοσιογράφοι ὑπὸ τῆς Γραμματείας ἐπὶ τῆς προπαρασκευῆς

τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου παρίστανται μόνον εἰς τήν ἔναρξιν καί εἰς τήν λήξιν τῆς Συνόδου.

Σαμπεζύ, 27 Ἰανουαρίου 2016

Μια πηγή: <https://mospat.ru/gr/news/49830/>